

ЗАКОН
О ОПШТОЈ БЕЗБЈЕДНОСТИ ПРОИЗВОДА

“Службени гласник БиХ” 102/09

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 63. сједници Представничког дома, одржаној 4. новембра 2009. године, и на 39. сједници Дома народа, одржаној 15. децембра 2009. године, усвојила је

ЗАКОН

О ОПШТОЈ БЕЗБЈЕДНОСТИ ПРОИЗВОДА

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Циљ и обим)

- (1) Овим законом уређује се општа безбједност производа који су стављени на тржиште, критеријуми за оцјењивање усклађености са општим захтјевом за безбједност, те обавезе произвођача и дистрибутера.
- (2) Овај закон примјењује се на све производе дефинисане у члану 2. тачка а) овог закона, осим на производе чији су захтјеви за безбједност уређени важећим посебним прописима Босне и Херцеговине.
- (3) Ако посебним прописима из става (2) овог члана нису обухваћене све врсте и категорије ризика које производ може представљати, овај закон се примјењује на те производе само у односу на те врсте и категорије ризика.
- (4) Ако посебним прописима из става (2) овог члана нису уређене обавезе произвођача и дистрибутера, у том случају се примјењују одредбе овог закона.
- (5) Испуњавањем обавеза прописаних овим законом не искључује се одговорност произвођача за штету насталу од производа са недостатком у смислу прописа којима је уређена та одговорност.

Члан 2. (Дефиниције)

Појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

- а) 1) **Производ** је сваки непрехрамбени производ који је намијењен потрошачима или који би у разумно предвидљивим условима могли употријебити потрошачи, чак и ако им није директно намијењен, а који је испоручен или учињен доступним, уз плаћање или бесплатно у оквиру неке трговачке дјелатности, укључујући и производ испоручен или учињен доступним у оквиру пружања услуга, без обзира на то да ли је нов, употријебљен или преправљен.
- 2) Ова дефиниција производа не односи се на половне производе који се добављају као антиквитети или на производе који захтијевају поправку или преправку прије употребе,

под условом да добављач у том смислу јасно обавијести лице којем доставља дати производ.

б) **Безбједан производ** је сваки производ који у уобичајеним или разумно предвидљивим условима употребе, укључујући трајање и, по потреби, стављање у употребу и захтјеве за уградњу и одржавање, не представља никакав ризик или само најмањи ризик спојив са употребом производа, а који се сматра прихватљивим и сагласним са високим нивоом заштите безбједности и здравља људи, посебно узимајући у обзир сљедеће елементе:

- 1) карактеристике производа, посебно његов састав, паковање, упутства за склапање, те, по потреби, уградњу и одржавање,
- 2) утицај производа на друге производе у случају кад се разумно може предвидјети да ће се он употребљавати са другим производима,
- 3) представљање производа, његово означавање, упозорења и упутства за његову употребу и одлагање након употребе и све друге ознаке или обавјештења која се односе на тај производ,
- 4) категорије потрошача изложених ризику кад употребљавају одређени производ, посебно дјецу и старије особе.

Могућност да се код производа постигне виши ниво безбједности или доступност производа који представљају нижи степен ризика, не може бити основ да би се производ сматрао опасним.

ц) **Опасан производ** је сваки производ који није у складу са дефиницијом безбједног производа из тачке б) овог члана.

д) **Озбиљан ризик** је сваки ризик који захтијева брзо дјеловање надлежних органа у Босни и Херцеговини, укључујући и ризик чије последице нису тренутне.

е) **Произвођач** је:

- 1) свако правно лице, или предузетник или физичко лице са сједиштем односно пребивалиштем у Босни и Херцеговини које се бави изработом, дорадом или прерадом производа и свако друго лице које се представља као произвођач, стављајући на производ своје име, жиг или други знак разликовања,
- 2) представник произвођача, ако произвођач нема сједиште, односно пребивалиште у Босни и Херцеговини, или увозник производа, ако произвођач нема представника произвођача са сједиштем односно пребивалиштем у Босни и Херцеговини,
- 3) друго правно лице, или предузетник или физичко лице у ланцу снабдијевања, које обавља трговину и/или трговачке услуге, у мјери у којој његова активност може утицати на безбједносне карактеристике производа.

ф) **Дистрибутер** је свако правно лице, или предузетник или физичко лице које обавља трговину и/или трговинске услуге и које у ланцу снабдијевања својом активношћу не утиче на безбједносне карактеристике производа.

г) **Поврат производа од потрошача** подразумијева сваку мјеру усмјерену на враћање опасног производа који је произвођач или дистрибутер већ испоручио или га учинио доступним потрошачу.

х) **Повлачење производа са тржишта** подразумијева сваку мјеру усмјерену на спречавање дистрибуције и излагања, те нуђење опасног производа потрошачима.

и) **Опасна имитација** је опасан производ обмањујућег изгледа, који није прехранбени производ, али својим обликом, мирисом, бојом, спољашњим изгледом, паковањем, ознакама, обимом или величином личи или подсећа на прехранбени производ, тако да постоји могућност да га потрошачи, посебно дјеца, не разликују од прехранбеног производа и ставе га у уста, сисају или прогутају, што може представљати опасност и изазвати нпр. гушење, тровање те перфорирање или опструкцију пробавног тракта.

ј) **Европски стандард** је стандард који су усвојила европска тијела за стандардизацију и доступан је јавности.

к) **Стављање производа на тржиште** је прва радња којом се производ ставља на располагање, уз наплату или бесплатно, први пут на тржиште Босне и Херцеговине, са намјером дистрибуције или употребе на тржишту Босне и Херцеговине.

л) **Стављање производа у употребу** подразумијева тренутак када крајњи корисник први пут употреби производ у Босни и Херцеговини.

м) **Надзор над тржиштем** подразумијева цјелокупан систем мјера, поступака и радњи које се спроводе како би се обезбиједило да производи који су стављени на тржиште или у употребу буду усклађени са прописаним критеријумима из овог закона, с циљем испуњења захтјева за општу безбједност.

ГЛАВА II - ЗАХТЈЕВИ ЗА ОПШТУ БЕЗБЈЕДНОСТ ПРОИЗВОДА И КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЈЕЊИВАЊЕ УСКЛАЂЕНОСТИ

Члан 3.

(Захтјев за општу безбједност производа)

Произвођач је обавезан да на тржиште ставља само безбједне производе.

Члан 4.

(Захтјеви за опасне имитације)

Није дозвољено производити, стављати на тржиште, увозити или извозити опасне имитације из члана 2. тачка и) овог закона.

Члан 5.

(Усклађеност са прописима и стандардима)

(1) Производ се сматра безбједним ако испуњава све безбједносне и здравствене захтјеве утврђене посебним прописима који се примјењују на територији Босне и Херцеговине за тај производ.

(2) Претпоставља се да је производ безбједан, у погледу ризика и категорија ризика, ако испуњава захтјеве босанскохерцеговачких стандарда, којима се преузимају европски стандарди.

(3) Листу стандарда из става (2) овог члана објављује Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 6.

(Остали критеријуми за оцјењивање усклађености)

У случајевима који нису обухваћени чланом 5. овог закона, усклађеност производа са захтјевом за општу безбједност оцјењује се узимајући у обзир посебно сљедеће елементе:

а) босанскохерцеговачке стандарде којима се преузимају релевантни европски стандарди, осим оних који су наведени у члану 5. став (2) овог закона,

б) друге босанскохерцеговачке стандарде,

ц) кодексе добре праксе за безбједност производа који су на снази у одговарајућем подручју,

д) посљедња достигнућа науке, технике и технологије,

е) разумна очекивања потрошача у вези са безбједношћу.

Члан 7.

(Спровођење надзора над тржиштем)

У смислу одредаба овог закона, надзор над тржиштем у погледу безбједности производа спроводе:

а) Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција), која обавља послове и задатке у оквиру надлежности прописаних Законом о надзору над тржиштем у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" бр. 45/04 и 44/07),

б) инспекцијски органи Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, у складу са посебним законима и другим прописима (у даљњем тексту: надлежни инспекцијски органи), који обављају инспекцијски надзор над спровођењем овог закона с циљем испуњења захтјева за општу безбједност и одређују и предузимају одговарајуће управне мјере и радње како би се осигурала усклађеност производа са прописаним критеријумима из овог закона.

Члан 8.
(Заштитна клаузула)

Надлежни инспекцијски органи предузеће одговарајуће мјере с циљем спречавања стављања производа на тржиште, или наложити његово повлачење са тржишта или поврат производа од потрошача, ако постоје докази да је тај производ опасан, упркос његовој усклађености са критеријумима из чл. 5. и 6. овог закона.

ГЛАВА III- ОБАВЕЗЕ ПРОИЗВОЂАЧА И ДИСТРИБУТЕРА

Члан 9.
(Обавезе произвођача)

(1) Произвођач је дужан да, у границама своје дјелатности, пружа потребне информације потрошачима које ће им омогућити да процијене ризик својствен производу током периода његове уобичајене или разумно предвидљиве употребе када такви ризици нису јасно видљиви без одговарајућих упозорења, те да предузму мјере опреза против тих ризика.

(2) Упозорења из става (1) овог члана не ослобађају произвођача од обавеза да испуњава и друге захтјеве прописане овим законом.

(3) Произвођач је дужан да, у границама своје дјелатности, предузима мјере у складу са карактеристикама производа које испоручује, а које му омогућавају да:

а) буде упознат са ризицима које ти производи могу представљати;

б) предузме одговарајуће радње, укључујући повлачење таквих производа са тржишта, одговарајуће и ефикасно упозоравање потрошача или поврат производа од потрошача, када је то неопходно да се избјегну ти ризици.

(4) Мјере из става (3) овог члана, између осталог, укључују:

а) навођење података на производу или његовом паковању, којима се идентификују произвођач и производ: назив и пуна адреса произвођача, назив и тип или модел производа, и ако постоји, серијски број производа,

б) испитивање узорака производа на тржишту, разматрање приговора и вођење регистра приговора, те информисање дистрибутера о овим мјерама.

(5) Радње из става (3) тачка б) овог члана произвођач предузима добровољно или по налогу надлежних инспекцијских органа. Произвођач предузима мјеру поврата производа од потрошача као посљедњу мјеру само када друге мјере нису довољне за спречавање ризика, када то сматра неопходним или када је дужан да то уради у складу са мјером коју је изрекао надлежни инспекцијски орган.

Члан 10.
(Обавезе дистрибутера)

(1) С циљем осигурања поштовања захтјева за општу безбједност производа, дистрибутер је дужан да поступа са дужном пажњом, на начин да не снабдијева потрошаче производима за које зна или би на основу расположивих информација и професионалног знања и искуства морао знати да нису усклађени са захтјевима за безбједност.

(2) Дистрибутер је, у границама своје дјелатности, такође дужан да учествује у праћењу безбједности производа стављених на тржиште, а нарочито тако што:

- а) просљеђује информације о ризицима које производ може представљати,
- б) води и ставља на располагање документацију неопходну за праћење поријекла производа,
- ц) сарађује у спровођењу мјера и радњи које предузимају произвођачи, надлежни инспекцијски органи и Агенција с циљем избјегавања ризика,
- д) предузима мјере које омогућавају ефикаснију сарадњу са произвођачима, надлежним инспекцијским органима и Агенцијом.

Члан 11.

(Заједничке обавезе произвођача и дистрибутера)

(1) Уколико произвођач и дистрибутер, на основу расположивих информација и професионалног знања и искуства, знају или би требало да знају да производ који су ставили на тржиште представља ризик за потрошаче и који није у складу са захтјевом за општу безбједност, дужни су да о томе одмах обавијесте Агенцију, нарочито дајући податке о мјерама и радњама предузетим да се спријечи ризик за потрошаче.

(2) Произвођачи и дистрибутери су дужни да, у границама своје дјелатности, сарађују са надлежним инспекцијским органима и Агенцијом у спровођењу мјера и радњи предузетих ради избјегавања ризика које представљају производи које они испоручују или су их већ испоручили.

(3) Савјет министара Босне и Херцеговине посебним прописом утврђује садржај и процедуре у погледу посебних захтјева за обавјештавање и сарадњу из овог члана.

ГЛАВА IV - НАДЗОР

Члан 12.

(Надзор над спровођењем закона)

Надзор над спровођењем овог закона обављаће Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и надлежна министарства ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ГЛАВА V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13. (Тежи прекршаји)

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- а) супротно члану 3. овог закона, стави на тржиште производ који није безбједан;
- б) супротно члану 4. овог закона, произведе, стави на тржиште, увезе или извезе опасну имитацију из члана 2. тачка и) овог закона.

(2) Новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 10.000 КМ казниће се предузетник и/или физичко лице за прекршаје из става (1) овог члана.

(3) Новчаном казном у износу од 500 КМ до 2.000 КМ казниће се одговорно лице правног лица за прекршаје из става (1) овог члана.

Члан 14. (Лакши прекршаји)

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

а) супротно члану 9. став (1) овог закона, не обавијести на одговарајући начин потрошаче или не предузме одговарајуће мјере како би им омогућио да избјегну ризик;

б) супротно члану 9. став (3) тачка б) овог закона, не предузме одговарајуће радње, укључујући повлачење неусклађених производа са тржишта, одговарајуће и ефикасно упозоравање потрошача или поврат производа од потрошача када је неопходно да се избјегну ризици које представља тај производ;

ц) супротно члану 10. став (2) тачка б) овог закона, не води документацију за праћење поријекла производа, односно на захтјев надлежног инспекцијског органа не стави на располагање документацију која омогућава праћење поријекла производа;

д) супротно члану 11. став (1) овог закона, не обавијести Агенцију о ризицима које представља производ који је стављен на тржиште;

е) супротно члану 11. став (2) овог закона, ускрати сарадњу са надлежним инспекцијским органима и Агенцијом.

(2) Новчаном казном у износу од 500 КМ до 2.500 КМ казниће се предузетник или физичко лице за прекршаје из става (1) овог члана.

(3) Новчаном казном у износу од 100 КМ до 500 КМ казниће се одговорно лице правног лица за прекршаје из става (1) овог члана.

ГЛАВА VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

(Рок за доношење прописа)

(1) Савјет министара Босне и Херцеговине донијеће пропис из члана 11. став (3) овог закона у року од 60 дана од дана његовог ступања на снагу.

(2) До доношења прописа из става (1) овог члана примјењиваће се важећи подзаконски акти, ако нису у супротности са овим законом.

(3) У случају сазнања о производу или групи производа који представљају озбиљан ризик по здравље и безбједност потрошача, која захтијевају доношење одлуке којом се забрањује или ограничава увоз, стављање на тржиште и извоз тих производа, Савјет министара Босне и Херцеговине, најкасније у року од 30 дана, донијеће одлуку којом ће ближе уредити поступање произвођача и дистрибутера у овој области.

Члан 16.

(Престанак важења ранијег закона)

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о општој сигурности производа ("Службени гласник БиХ", број 45/04).

Члан 17.

(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".